EDUCAȚIE FĂRĂ DISCRIMINARE

Armășelu Mihaela Malvina – Grădinița Nr. 256, București

Educația fără discriminare este o problemă a întregii societăți și necesită un efort comun: al școlii, al familiei și al întregii comunități. Acest tip de educație trebuie să înceapă timpuriu, în familie, continua în școală și durează pe întreg parcursul vieții.

În acest context familia, școala și comunitatea trebuie să facă un efort comun de a forma un sistem de valori sănătos, în care respectarea și promovarea drepturilor omului să devină un resort intern. Pentru a ajunge la formarea unei atitudini deschise față diversitate e nevoie de o permanent cunoaștere, autocunoaștere și intercunoaștere.

În ultima perioadă se pune accentul pe rolul educației interculturale în formarea personalității elevilor, valorile educației fără discriminare fiind, aproape în totalitate, valori morale.

Educația fără discriminare nu se desfășoară numai în context formal, în instituțiile de învățământ, ci și acasă, în familie, sau în alte contexte informale sau nonformale. Deși, ar trebui din familie să înceapă acest tip de educație, de cele mai multe ori, copiii ajung în grădinițe sau școli, cu stereotipuri gata formate și prejudecăți religioase sau sexuale. Indiferent de cât de mult ne-am dori, școala nu poate suplini totul, astăzi lăsându-se pe „umerii" școlii tot ceea ce înseamnă promovarea valorilor și comportamentelor sociale ca: acceptarea, toleranța, comunicarea și integrarea pozitivă și să evite atitudinile negative de etichetare, stereotipurile, prejudecățile și comportamentele discriminatorii, intolernța, xenofobia, rasismul etc.

Trebuie conștientizat faptul că este o cerință a societății noastre de a dezvolta interesul elevilor față de aspect interculturale, de a dezvolta o atitudine de empatie culturală și interculturală, conducând astfel, la refuzul discriminării.

Cadrul didactic trebuie să fie un adevărat mediator cultural, care își cunoaște elevii, care valorifică strategii de cunoaștere și intercunoaștere în interiorul grupului, care nu discriminează un elev, care comunică asertiv și este capabil să resolve pozitiv orice conflict, care promovează identitatea culturală etc.

În ultimii ani se pune accentul în sistemul educational românesc pe educația incluzivă, un sistem în care toate școlile să ofere „educație pentru toți", care recunoaște dreptul tuturor copiilor de a fi educați împreună și care, consideră că educația tuturor copiilor este la fel de importantă.

Un sistem educațional care va separa copiii unii de alții și care va considera că elevii mai capabili sunt mai importanți și demni de apreciere, nu va fi considerat niciodată un sistem incluziv.

Pentru a fi mai incluzivi trebuie să acţionăm astfel încât toată lumea să se simtă valorizată şi binevenită în şcoală, este necesară crearea unui mediu şcolar primitor care transmite mesajul că toată lumea este valorizată, astfel încât elevii şi părinţii să se simtă bine primiţi.

Școlile trebuie să fie accesibile pentru copiii cu dizabilităţi, accentul să fie pus pe progresul individual şi mai puţin pe comparaţiile cu alţi elevi, trebuie folosite metode de predare care încurajează învăţarea prin cooperare astfel încât elevii să-şi poată ajuta colegii

Pentru o bună incluziune este necesară informarea cu privire la alte culturi şi stiluri de viaţă, în special cele ale minorităţilor naţionale din România, informarea și învăţarea cum se lucrează cu copiii cu diverse nevoi şi dizabilităţi.

Totodată este necesară revizuirea metodelor de predare, oferirea unui curriculum diferenţiat pentru nevoi şi grupuri de vârste diferite, un curriculum intercultural – unul care foloseşte perspective culturale diferite şi încurajează elevii să reflecteze şi să analizeze critic modul în care acţionează prejudecăţile şi discriminarea, elaborarea unor planuri individuale de învăţare pentru elevi.

Un atu în educația incluzivă, fără discriminare, este reprezentat de colaborarea cu comunitatea și familia, astfel, este benefică promovarea unui sentiment de solidaritate între elevi și părinții lor.

Pentru a ajuta elevii să depășească barierele în învățare, trebuie promovată o abordare incluzivă: toți elevii sunt considerați importanți, cadrele didactice colaborează cu părinții și comunitatea pentru a îmbunătății frecvența și a reduce abandonul, crearea unui mediu afectiv pozitiv în care elevii au încredere în profesorii lor și care se adaptează la nevoile elevilor, școlile sunt judecate după progresul înregistrat de toți elevii.

Abordarea incluzivă susţine că şcolile au responsabilitatea de a-i ajuta pe elevi să depăşească barierele din calea învăţării şi că cei mai buni profesori sunt aceia care au abilităţile necesare pentru a-i ajuta pe elevi să reuşească acest lucru. Aceasta înseamnă că este necesar ca şcolile să dispună de strategii funcţionale pentru a adopta măsuri practice care să faciliteze îndepărtarea barierelor cu care se confruntă elevii „dificili”.

Pentru a-i ajuta pe elevi să depăşească barierele din calea participării lor la educaţie, putem stabili relaţii de colaborare cu autorităţile locale, părinţii şi reprezentanţii comunităţii.

Putem dezvolta un mediu afectiv pozitiv, marcat de grija pentru colegi, în care elevii să poată discuta cu lejeritate despre dificultăţile pe care le pot întâlni şi să aibă curaj să ceară ajutor.

Putem avea aşteptări înalte, dar realiste cu privire la rezultatele tuturor elevilor şi putem recunoaşte şi valoriza chiar şi micile progrese pe care le înregistrează aceştia – ajutând astfel la dezvoltarea motivaţiei elevilor.

Putem aborda metodologia predării diferenţiate care le permite elevilor să atingă obiectivele de învăţare în ritmuri diferite şi asigură că elevii nu rămân în urmă şi că ei nu devin descurajaţi.

Putem evalua progresul înregistrat de fiecare elev pornind de la un punct de referinţă în evoluţia lui şcolară. Ne putem schimba perspectiva asupra a ceea ce înseamnă un elev „bun” prin aprecierea efortului mai presus depus de acesta şi nu de performanţa realizată.

Elevii trebuie ajutați să se familiarizeze cu autoevaluarea şi să ia parte la stabilirea propriilor obiective de învăţare.

O şcoală incluzivă are o cultură organizaţională caracterizată prin deschidere, un mediu în care toţi elevii sunt apreciaţi, respectul lor de sine este ridicat şi în care toţi elevii progresează.

BIBLIOGRAFIE:

- Mag A. G. (2023) – *Intervenții educaționale în școala incluzivă*, Editura Pro Universitaria
- Gherguț A., Frumos L. (2019) – *Educația incluzivă. Ghid metodologic,* Editura Polirom
- Manea A. D. (2020) – *Educația incluzivă. Teorie și aplicații,* Editura Școala Ardeleană